

Op zoek naar rechtvaardige rechters

Het beroemdste schilderij in Nederland is natuurlijk *de Nachtwacht*. Ook de Belgen hebben een schilderij van een vergelijkbaar statuut: *Het Lam Gods*, geschilderd omstreeks 1432 door de gebroeders van Eyck. Het bestaat uit een twaalf-tal panelen.

Het kunstwerk kent een avontuurlijk verleden. Een aantal panelen werd in de loop der tijd door midden gezaagd en sommige panelen werden afzonderlijk verkocht. Het was achtereenvolgens oorlogsbuit van Fransen en Pruisen en in de Tweede Wereldoorlog van de Nazi's, om uiteindelijk in Gent terug te keren.

Het kunstwerk is niet meer compleet: twee panelen van *Het Lam Gods* werden namelijk deze maand precies 80 jaar geleden gestolen uit de kathedraal te Gent. Na de brutale diefstal ontving het bisdom Gent afpersingsbrieven. Er werd een miljoen francs losgeld geëist. Om te bewijzen dat de afperser daadwerkelijk beschikte over de panelen, werd op zijn aanwijzing één van de panelen teruggevonden in een bagagedepot. Tot een overdracht van het tweede paneel kwam het niet. Wel kreeg de politie zes maanden na de diefstal schetsen in handen die aangaven waar het paneel, getiteld *De Rechtvaardige Rechters*, verborgen zou zijn. Maar dit paneel is na 80 jaar nog steeds zoek en werd overigens in 1941 vervangen door een kopie.

Het mysterie behoort inmiddels tot de nationale folklore. Speurneuzen van allerlei slag - wichelroedeloers daaronder begrepen - maken jacht op de *De Rechtvaardige Rechters*. Vele kerken zijn in de loop der tijd binnenste buiten gekeerd. Met enige regelmaat hebben op diverse locaties breek- en graafwerk plaatsgevonden in de hoop *De Rechtvaardige Rechters* te zullen aantreffen. In Gent is onlangs zelfs een speciale vondelingenschuif geplaatst, niet om ongewenste baby's ter adoptie aan te bieden, maar om het gestolen paneel anoniem achter te kunnen laten.

Het boek *De da Vinci code* van Dan Brown verbleekt bij de verschillende theorieën over *Het Lam Gods*.

Een foto uit 1933 van Duitse officieren bij *Het Lam Gods* voedt de stelling dat Hitler in 1934 alvast een voorschot nam op een voorgenomen inlijving later van de overige panelen. Dat het paneel werd gestolen kort na het fatale klimongeval van de Belgische Koning Albert I in 1934 wordt door anderen weer geen toeval gevonden.

Daar was geen ongeval, maar moord, nu op het verdwenen paneel de rots te zien zou zijn waar de koning afviel. Het was bovendien (bijna) 500 jaar na de totstandkoming van het schilderij in 1432. Volgens deze theorie ligt het paneel in de crypte van Albert I. De Koninklijke familie weigert (vooralsnog) de crypte open te breken.

Net voor de paasdagen was er groot nieuws bij onze zuiderburen. Paul de Ridder, gezaghebbend historicus, gaf aan te weten dat *De Rechtvaardige Rechters*, het ontbrekende stuk van *Het Lam Gods*, zich zou bevinden bij een vooraanstaande Gentse katholieke familie. Het paneel was intact en zelfs gerestaureerd in het Louvre, Parijs. Een familie die zich kennelijk aangesproken voelde, deed het verhaal af als een *indianenverhaal*. De justitiële autoriteiten nemen het desalniettemin serieus en hebben weer een gerechtelijk onderzoek geopend. De timing van de Ridder is opvallend. *Het Lam Gods*, een uit zijn hals bloedend lam, staat symbool voor de kruisiging. Het symboliseert Jezus die zijn leven offert om de mensheid van zijn zonden te verlossen. Toeval dat de Ridder juist voor de Pasen en precies 80 jaar na de diefstal met zijn onthulling kwam?

Het mysterie rondom *Het Lam Gods* spreekt vermoedelijk meer tot de verbeelding, dan het kunstwerk zelf. Misschien moeten we maar verschoond blijven van het ontbrekende paneel *De Rechtvaardige Rechters*. In België overheerst scepsis: in het bestaan van (de) rechtvaardige rechters wordt al lang niet meer geloofd.

mr. Frank Dronkers

Dronkers & Dronkers ADVOCATEN

Roerkade 8 ■ 6041 KZ Roermond ■ 0475-723333
Brusselsestraat 42 ■ 6211 PG Maastricht ■ 043-4100120
www.dronkersendronkers.nl ■ info@dd-advocaten.nl